

Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunu Türkçeye Uyarlama: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Hakan SARIÇAM¹, Kamersah ÇETİNTAŞ²

Özet

Bu çalışmanın amacı Lyneham, Street, Abbott ve Rapee (2008) tarafından geliştirilen Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunu (School Anxiety Scale-Teacher Report) Türk kültürüne uyarlamak ve ölçeğin psikometrik özellikleri incelemektir. Araştırmaya 178 ilkökul öğretmeni katılmış olup; toplam 356 ilkökul öğrencisi değerlendirilmiştir. Ölçeğin psikometrik özellikleri, iki yarı test, iç tutarlık, doğrulayıcı faktör analizi yöntemleriyle incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde orijinal formla tutarlı olarak 16 maddenin iki boyutta uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2/sd=1.72$, RMSEA= .044, CFI= .94, GFI= .93, RFI= .95, AGFI= .93, SRMR= .046). Ölçeğin faktör yükleri .55 ile .79 arasında sıralanmakta olup; Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı ölçeğin bütünü için .93 olarak bulunmuştur. İki yarı test güvenirliliği için Spearman-Brown iki yarı güvenirlilik puanı ölçeğin bütünü için .88 olarak hesaplanmış; ayrıca ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonlarının .49 ile .78 arasında sıralandığı görülmüştür. Bu sonuçlara dayanarak Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun psikoloji, psikolojik danışma ve rehberlik ile eğitim alanında kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Sonraki çalışmalarda ölçeğin farklı örneklem gruplarında uygulanması, test-tekrar test güvenirlilik ve ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmasının yapılması son derece önemlidir. **Anahtar Sözcükler:** Okul kaygısı, öğretmen, geçerlik, güvenirlilik

Abstract

The aim of this research is to adapt the School Anxiety Scale- Teacher Report (Lyneham, Street, Abbott, & Rapee, 2008) to Turkish and to examine its psychometric properties. Participants were total 178 primary school teachers 102 (57.30%) were female, 76 (42.70%) were male who formed an estimate of 356 primary school students in Turkey. The validity and reliability of scale was investigated by split half test, Cronbach alpha, and confirmatory factor analysis. Results confirmatory factor analyses demonstrated that 16 items yielded two factor as original form and that the two-dimensional model was well fit ($\chi^2/df=1.72$, RMSEA= .044, CFI= .94, GFI= .93, RFI= .95, AGFI= .93, SRMR= .046). Cronbach alpha internal consistency coefficient was found as .93 for whole scale, .87 for sub-dimension of general anxiety, .93 for sub-dimension of social anxiety. Spearman-brown formula split-half reliability coefficient was .88 for whole scale. Corrected item-total correlations ranged from .49 to .78. As a result, it is possible to say that the School Anxiety Scale-Teacher Report is a valid and reliable measurement tool to be used for the purpose of measuring school anxiety levels of primary school students. It would be possible and important analyze the psychometric characteristics, the factor structure of the scale using in different samples, test-retest reliability and concurrent validity in further studies.

Keywords: School anxiety, teacher, validity, reliability

GİRİŞ

Okul kaygısı (School anxiety) kavramının tanımlanabilmesi için öncelikle kaygı kavramının genel tanımı üzerinde durulması gerekir: "Tehdit veya tehlike karşısında duygusal, davranışsal ve fiziksel alanlarda otomatik olarak ortaya çıkan birtakım değişiklikler" (Berkson, 2014) olarak tanımlanan kaygı birçok psikolojik olgunun da kaynağı olan bir kavramdır. Psikoloji biliminde duygular birinci ve ikincil duygular olmak üzere ikiye ayrılır. Birincil duygular bir duruma tepki olarak ilk hissedilen, düşünülmeden içgüdüsel olarak ortaya çıkan duygulardır, anlaşılması kolaydır (hüzün, sevinç, şaşırma, kızma, korkma gibi). İkincil duygular, anlaşılması ve tanımlanması daha zor olan ve birincil duygular gibi bağımsız olmayıp, temelinde başka duyguların da yattığı karmaşık

¹ Yrd. Doç. Dr. Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, hakan.saricam@dpu.edu.tr

² Arş. Gör. Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, kamersah.cetintas@dpu.edu.tr

duygulardır (utanç, suçluluk, nefret, endişe, kaygı, kıvanç, mahcubiyet, değersizlik, tatminsizlik gibi). Kaygı ikincil grup duygular arasında yer alır ve endişe, korku, gerginlik, kötü bir şey olacağı hissi gibi bileşenleri yoğun halde bulundurma durumudur (Mayer, 2008; A theory of Knowledge Online).

İkisi de genel anksiyetenin alt birimi olmasına ve ikisi de birebir çocuklarla ilgili olmasına rağmen “çocuklarda kaygı” ile “okul kaygısı” farklı kavramlardır (Dunn, Safford, Schelkun, Scott, & Shanks, 1967). Geçmişte yapılan çalışmalarda çocuk kaygısı veya test kaygısı çokça araştırılmasına rağmen “okul kaygısı” kavramı hem yabancı hem yerli alanyazında yeni bir kavramdır (Schelkun & Dunn, 1967). García-Fernández, Inglés, Martínez-Monteagudo ve Redondo'e (2008) göre okul kaygısı; okul ortamında ortaya çıkan - veya algılanan- tehdit veya tehlikeye verilen duyusal, davranışsal ve fiziksel tepkilerdir (Akt. Martínez-Monteagudo, Ingles, Trianes, & Fernandez, 2011). Yine aynı araştırmacıların aktarımına göre epidemiyolojik çalışmalar gösteriyor ki, okul kaygısı sıkça görülmekte ve %18 oranında 3-14 yaş arası çocukları ve gençleri etkilemektedir. (Bados, 2005; Granell de Aldaz, Vivas, Gelfand, & Feldman, 1984). Amerika'da yapılan bir çalışmada da 6 milyondan fazla okul çağı çocuğunun okul kaygısı yaşadığı fiziksel ve zihinsel bulgularla saptanmıştır (Mayer, 2008). Başka bir araştırmada, çocukların okul dönemi ve okul dışı dönemdeki (yaz tatili) okul kaygı durumlarını karşılaştırılmış; okul döneminde okul kaygısının daha belirgin ve yüksek olduğu saptanmıştır (Phillips, 1966).

Okul Kaygısı sebepleri 3 ana alana ayrılabilir:

1. Öğrencinin evden okula getirdiği problemler (genel kaygı bozuklukları, öğrenme güçlükleri, ebeveyn boşanması veya kavgası gibi ailesel faktörler, vb.)
2. Eğitim ve öğretimle ilgili problemler: Dunn'un (1968) beş alt değişkene ayırdığı okul kaygısı bu başlık içinde değerlendirilebilir: - Başarı kaygısı, - Başarısızlık kaygısı, - Test kaygısı, - Karne kaygısı, - Yüzünden okuma kaygısı (Morris, 1976).
3. Okul ortamıyla ilgili problemler (akran baskısı, okulda zorbalığa maruz kalma, öğretmenle iyi geçinememe, sosyal kabul görmeme, okulda şiddete şahit olma, okulun sosyal atmosferinin olumsuz olması -dedikodu, alay, aşağılama, kötü lakaplar- vb.) (Mayer, 2008; Astor, Benbenishty, Zeira, & Vinokur, 2002; Martínez-Rodríguez, 2004; Thomas, 2010).

Yukarıda verilen ana etkenler ve kişiye göre değişebilecek özel etkenlerden dolayı öğrencinin okulu ve okul ortamını güvenilir bulmaması, kendini tehdit veya tehlike altında hissetmesi sebeplerinden dolayı gerginlik, tedirginlik, endişe veya korku duyması okul kaygısıdır. Sözü geçen tehdit veya tehlike karşılığı olan gerçek olgular olabileceği gibi öğrenciyi psikolojik olarak etkileyen, gerçek dışı, algısal olgular da olabilir (Mayer, 2008).

Okul Korkusu-Okul Fobisi-Okul Kaygısı

Korku ve kaygı sıklıkla birbirinin yerine kullanılan kelimeler olmasına rağmen kavramsal açıdan birbirinden farklıdır. Korku dışsaldır, özeldir ve tanımlanabilir (Mayer, 2008). Korku anlıktır, kısa sürelidir (birincil duygulardan). Fobi bir anksiyete türüdür ve gerçek olmayan, bir sebebe dayanmayan uzun süreli korkulara denir (Ruckstuhl-Valenti, 2014). Kaygı ani şekilde gelişen bir zihin-beden reaksiyonudur ve fiziksel, davranışsal ve psikolojik olarak etkisi vardır (Mayer, 2008). Okul korkusu denilince, çocukların okula alışma sürecinde okula karşı geliştirdiği korku gelir akla. Bu çok normal bir süreçtir ve alışma devresi bitiminde sonlanıp yerini okuldan, okulda vakit geçirmekten zevk almaya bırakması beklenir. Okul fobisi ise uzayan ve nedenselliğini ve gerçekliğini yitiren okul korkusunun çocukta oluşturduğu negatif duygudur (Mayer, 2008). Okul kaygısı ise hem okul korkusunu hem de okul fobisini içinde barındıran şemsiye bir kavramdır. Korku hissinin yanında tedirginlik, endişe, kaygı gibi hisleri de yoğun olarak barındırır.

Okul Kaygısı Düzeyi

Tipik okul kaygısı her öğrencide -özellikle sene başında- normal olarak görülen bir duygudur (Dunn, 1969). Kendine göre özel kuralları olan yeni bir ortama girme, yeni kişilerle tanışma ve uyum sağlanması gereken çokça etmenin birleşmesi, başarı kaygısı her öğrencide heyecan, tedirginlik, korku, endişe uyarır. Orta derecede kaygının, öğrenci üzerinde motive edici etkisi de vardır (Ruckstuhl-Valenti, 2014). Fakat uzun süren, rasyonel olmayan bileşenler barındıran ve öğrencinin hayati fonksiyonlarını olumsuz yönde etkileyecek seviyede bir okul kaygısı üzerine değinilmeli ve tedavi için uzman desteği alınmalıdır.

Yukarıda sayılan göstergeler dikkate alındığında, okul kaygısı üzerinde durulması gereken bir kavramdır. Çocukların günün büyük çoğunluğunu okulda geçirdiği gerçeğini de göz önünde bulundurduğumuzda, bu olgunun incelenmesi, ölçülmesi ve hafifletilmesi için çözüm yolları araştırılması önem arz etmektedir. Ülkemizde konu ile ilgili alanyazın incelendiğinde doğrudan okul kaygısını değerlendiren herhangi bir ölçme aracına rastlanılmamıştır. Bu çalışmanın amacı Lyneham, Street, Abbott ve Rapee (2008) tarafından geliştirilen Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunu (School Anxiety Scale-Teacher Report) Türk kültürüne uyarlamak ve ölçeğin psikometrik özellikleri incelemektir.

YÖNTEM

Çalışma grubu

Araştırmaya 178 ilkokul öğretmeni katılmış olup; toplam 356 ilkokul öğrencisi değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin 102'si (%57.30) kadın, 76'sı (%42.70) erkek olup; yaşları 25 ile 44 arasında değişmektedir. Öğrencilerin 288'i ilkokul 1. sınıf, 68'i ilkokul 2.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formu (School Anxiety Scale-Teacher Report): Lyneham ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilen ölçek 16 madde, 2 alt boyuttan (genel kaygı, sosyal kaygı) oluşan 4'lü derecelendirmeye sahip bir ölçme aracıdır. Açıklayıcı faktör analizi sonucu faktör yüklerinin genel kaygı alt boyutu için .55 ile .93 arasında sıralandığı; sosyal kaygı alt boyutu için .67 ile .81 arasında sıralandığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach α iç tutarlık güvenilirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .93; genel kaygı alt boyunu için .92 ve sosyal kaygı alt boyutu için .90 olarak bulunmuştur. 8 hafta arayla yapılan uygulamalardan sonra test-tekrar-test güvenilirlik katsayısı ölçeğin bütünü için .78; genel kaygı alt boyunu için .73 ve sosyal kaygı alt boyutu için .81 olarak bulunmuştur. Ölçeğin klinik olan örneklem ile normal örneklem arasındaki ortalama puanların farklılaştığı sonucuna ulaşılmış ayırt edici geçerliliğinin olduğu saptanmıştır.

İşlem

Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun uyarlama çalışması için ölçeği geliştirenlerden biri olan H. L. LYNEHAM ile e-mail yoluyla iletişim sağlanmış ve ölçeğin uyarlanabileceğine ilişkin gerekli izin alınmıştır. Ölçeğin Türkçeye çevrilme süreci belli aşamalardan oluşmaktadır. Öncelikle ölçek yurtdışında eğitimini almış 2 uzman tarafından Türkçeye çevrilmiş ve daha sonra bu Türkçe formlar tekrar İngilizceye çevrilerek İngilizce ve Türkçeyi bilen 37 kişiye uygulanarak iki form arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Yine aynı uzmanlar elde ettikleri Türkçe formlar üzerinde tartışarak anlam ve gramer açısından gerekli düzeltmeleri yapmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Son aşamada bu form, psikolojik danışma ve rehberlik ile ölçme ve değerlendirme alanındaki 2 öğretim üyesine incelenmiştir. Hazırlanan Türkçe form çoğaltılarak öğretmenlere araştırmanın amacı anlatılıp, gönüllülük ilkesi uyarınca yapılacağı söylendikten sonra uygulanmış ve formlar 5

dakika sonunda toplanılarak, verilerin bilgisayar ortamına aktarılması sağlanmıştır. Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun yapı geçerliği için elde edilen verilere doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DFA'da araştırmacılar ölçüm hataları arasındaki korelasyonu belirlerken, faktörlerin birbirleriyle korelasyonlarının eşit olması beklenmektedir (Aytaç & Öngen, 2012). Model araştırmacı tarafından tamamen teorik olarak belirlenip DFA ile test edilmiş model olabileceği gibi, AFA (Açıklayıcı Faktör Analizi) sonucunda elde edilmiş bir modelde olabilir. DFA kuramsal bir temele dayanarak çeşitli değişkenlerden oluşturulan faktörlerin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirme amacıyla kullanılır (Büyüköztürk, 2012). Yani DFA'da önceden belirlenmiş ya da kurgulanmış bir yapının toplanan verilerle ne derece doğrulandığı incelenmektedir (Sümer, 2000; Şimşek, 2007; Yılmaz & Çelik, 2009). Bu çalışmada DFA kullanılmasının nedeni orijinal formun faktör yapısının Türk öğretmenler üzerinde doğrulanıp doğrulanmadığını incelemektir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2004). Uyum indeksleri değerlendirilirken CFI (Karşılaştırmalı Uyum İndeksi), GFI (Düzeltilmiş İyilik Uyum İndeksi), IFI (Artan Uyum İndeksi), NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi), RFI (Göreceli Uyum İndeksi), RMSEA (Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü) ve SRMR (Standartize Edilmiş Hataların Ortalama Karelerinin Karekökü) değerlerinden faydalanılmıştır. GFI, CFI, NFI, RFI, IFI ve AGFI indeksleri için kabul edilebilir uyum değeri 0.90 ve mükemmel uyum değeri 0.95 olarak kabul edilmektedir (Hu & Bentler, 1999; Marsh, Hau, Artelt, Baumert, & Peschar, 2006; Tabachnick, & Fidell, 2007). RMSEA ve SRMR için ise 0.08 kabul edilebilir uyum ve 0.05 mükemmel uyum değeri olarak kabul edilmiştir (Byrne & Campbell, 1999; Browne & Cudeck, 1993). Yapılan DFA' da Türkçe formun iki faktörlü modelin uyum indeksleri incelenmiştir. Ortalama ve toplam puanlar arasındaki ilişkileri tespit etmek için Pearson Momentler Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri için bilgisayar analiz programları kullanılmıştır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, Sperman-Brown iki yarı test, iç tutarlık, doğrulayıcı faktör analizi yöntemleriyle incelenmiştir.

BULGULAR

Dilsel eşdeğerlik

İngilizce ve Türkçeyi bilen 37 kişinin İngilizce form puanları ile Türkçe form puanları arasındaki korelasyon katsayısı .74 ve aynı kişilere iki hafta arayla yapılan uygulamada Türkçe formlar arasındaki korelasyon katsayısı .77 olarak bulunmuş, sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Orijinal form ile Türkçe form arasındaki ilişkiye yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi sonuçları

	N	$\bar{X}$	Standart sapma	r
Türkçe form	37	28.79	12.76	.74**
İngilizce form	37	29.22	13.16	
İlk uygulama	37	28.78	12.76	.77**
İkinci uygulama	37	29.91	13.30	

**p < .01

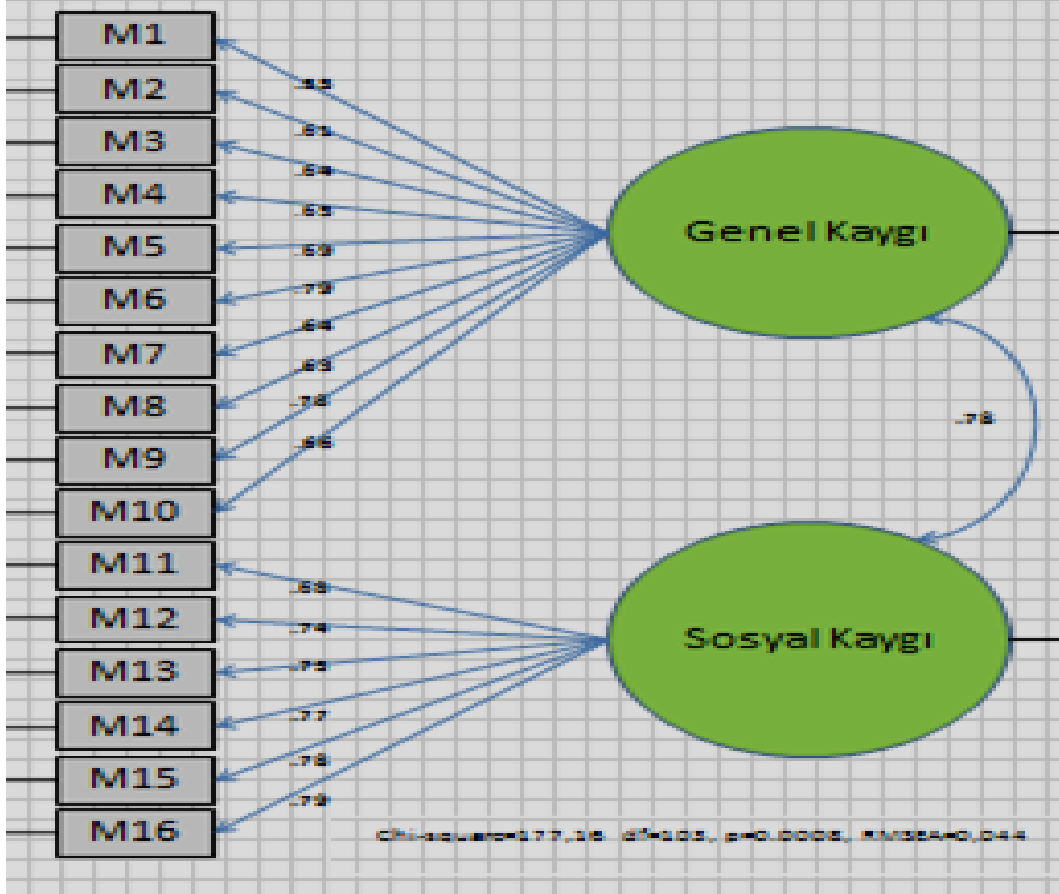
Yapı geçerliği

Ölçme aracının Türkçe halinin yapı geçerliliğini incelemek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA)

Ölçeğin yapı geçerliği için 178 ilkököl öğretmeninin 356 ilkököl öğrencisini değerlendirdiği verilere uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde orijinal formla tutarlı olarak 16 maddenin iki boyutta uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2/sd=1.72$, RMSEA= .044, CFI= .94, GFI= .93, RFI= .95, AGFI= .93, SRMR= .046). RMSEA için ise 0.08 kabul edilebilir uyum ve 0.05 mükemmel uyum değeri olarak kabul edilmiştir (Browne & Cudeck, 1993). Ölçeğin faktör yükleri .55 ile .79 arasında sıralanmaktadır, sonuçlara ilişkin değerler Şekil 1.'de verilmiştir.

Şekil 1: Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formuna İlişkin Path Diagramı ve Faktör Yükleri

Güvenirlilik

Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları ölçeğin bütünü için .93, genel kaygı alt ölçeği için .87, sosyal kaygı alt ölçeği için .93 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin Sperman-Brown iki yarı güvenirlilik puanı ölçeğin bütünü için .88 olarak hesaplanmıştır.

Madde analizi

Madde ile toplam ya da madde ile boyut arasındaki korelasyon katsayıları incelemek için yapılan madde analizi sonucunda ölçeğin düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .49 ile .78 arasında sıralanmaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada ilkököl öğrencilerinin okul kaygısı düzeylerini belirlemeye yönelik öğretmenler tarafından değerlendirilen Okul Kaygısı Ölçeği-Öğretmen Formunun Türkçeye

uyarlanması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda ölçeğin geçerliği, faktör analizi ile belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin iki boyutlu olarak uyum verdiği görülmüştür. Uyum indeksi değerleri incelendiğinde χ^2/sd değerinin 2'den küçük olması ve RMSEA ile SRMR değerlerinin genel olarak kabul edilen .05 değerine yakın olması ölçeğin iki boyutlu yapısının kullanışlı olacağını göstermektedir. Geçerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar, araştırma alan yazında önerilen ve kabul edilebilir aralıklar arasında bulunmaktadır (Büyüköztürk, 2012). Okul Kaygısı Ölçeğinin güvenilirlik çalışmaları sonuçlarına bakıldığında ise Cronbach-alfa iç tutarlık güvenilirlik katsayısı, araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin .70 olduğu (Büyüköztürk, 2012; Durmuş, Yurtkoru, & Çinko, 2012; Tezbaşaran, 1996) dikkate alırsa, ölçeğin iç tutarlık katsayısı hem bütün olarak hem de alt boyutlara göre yeterli düzeydedir. Madde-toplam korelasyonunun yorumlanmasında .30 ve daha yüksek olan maddelerin, bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği kabul edildiği (Büyüköztürk, 2012) ölçüt alındığında, ölçeğin madde toplam korelasyonları açısından yeterli düzeyde olduğu söylenebilir. Yani, Cronbach-alfa ve Sperman-Brown iki yarı güvenilirlik yöntemiyle elde edilen korelasyon katsayılarının alan yazında kabul edilebilir değerlerde olması ölçeğin güvenilir bir yapıya sahip olduğunun göstergesidir. Bununla birlikte ölçeğin özgün formu ile uyarlama formu karşılaştırıldığında uyarlama formunun daha geçerli ve güvenilir değerlere sahip olduğu görülmektedir. Bu durumun sebebinin ise öğretmenlerin iki öğrenciyi değerlendirmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Yani daha fazla öğrenciyi değerlendirdiklerinde bu sonuçlar elde edilmeyebilirdi.

Okul Kaygısı Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgular, Türkçe 'ye uyarlanan 16 maddelik ölçeğin ilkökul öğrencilerinin okul kaygısı düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla kullanılabileceğini göstermektedir. Ülkemizde ilkökul 1. Sınıf öğrencilerinin diğer öğrencilerden bir hafta önce okula başlaması gibi okul korkusunu önleme ya da okula uyum çalışmaları yapılmasına rağmen okul kaygısı gibi daha patolojik bir yapıyı azaltmaya yönelik çalışmaların yapılmaması bu soruna farklı çözüm yollarının aranmasını ihtiyaç haline getirmiştir. Okul Kaygısı Ölçeğinin öğrencilerin okul kaygısı düzeyleri ile ilgili bilgi vermesi oluşturulacak önleyici ve engelleyici rehberlik programlarına katkı sağlamasının yanında psikolojik danışma yaparken de birçok kolaylık oluşturacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ilkökul öğrencilerini değerlendiren öğretmenlerden elde edilen verilerle yürütülmüş, fakat ölçeğin psikometrik özelliklerinin farklı çalışma gruplarıyla (örneğin yaş grubu daha büyük öğrencilerin kendini değerlendirmesi gibi) incelenmesi son derece önemlidir. Ayrıca, ölçeğin eğitim stresi, akademik başarı, anne-baba tutum düzeylerini belirleyen geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla ilişkisine bakılabilir.

KAYNAKÇA

- Allison, V.L., Nativio, D.G., Mitchell, A.M., Ren, D. & Yuhasz, J. (2014). Identifying symptoms of depression and anxiety in students in the school setting. *The Journal of School Nursing*, 30,165. Originally published online 7 August 2013 DOI: 10.1177/1059840513500076
- Astor, R. A., Benbenishty, R., Zeira, A., & Vinokur, A. (2002). School climate, observed risky behaviors, and victimization as predictors of high school students' fear and judgments of school violence as a problem. *Health Education and Behavior*, 29(6), 716-736.
- Aytaç, M., & Öngen, B. (2012). Doğrulayıcı faktör analizi ile Yeni Çevresel Paradigma Ölçeğinin yapı geçerliliğinin incelenmesi. *İstatistikçiler Dergisi*, 5, 14-22.
- Bados, A. (2005). Trastorno de ansiedad por separación. Rechazo escolar y fobia escolar. Facultad de Psicología. Universidad de Barcelona.
- Berksun, O. E. (2014). Anksiyete ve anksiyete bozuklukları. Erişim http://www.umitkenanbingol.com/ekitaplar/300406/psi_anksiyete.pdf
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Newbury Park, CA: Sage.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö., Kahveci, Ö., & Demirel, F. (2004). Güdülenme ve Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(2), 207-239.
- Byrne, B. M., & Campbell, T. L. (1999). Cross-cultural comparisons and the presumption of equivalent measurement and theoretical structure: A look beneath the surface. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 30(5), 555-574.
- Dunn, J. A., Safford, P., Safford, P., Schelkun, R., Scott, R., & Shanks, P. (1967). Children's attitudes toward school and their relationships with school anxiety, Study I. School Anxiety and Cognitive Functioning: Exploratory Studies. The University of Michigan: Midwest Research Center for Pupil Personnel Service.
- Dunn, J. A. (1968). The approach-avoidance paradigm as a model for the analysis of school anxiety. *Journal of Educational Psychology*, 59, 388-394
- Dunn, J. A. (1969). *The investigation of children's school anxiety: A theory, procedure, and results*. Presented in Symposium at Western Psychological Association Meeting. Vancouver, British Columbia.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E. S., & Çinko, M. (2012). Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi (4.baskı). İstanbul: Beta.
- Granell de Aldaz, E., Vivas, E., Gelfand, D., & Feldman, L. (1984). Estimating the prevalence of school refusal and school-related fears. A Venezuelan sample. *Journal of Nervous and Mental Disease*, 172, 722-729.
- Hu, L. T., & Bnetler, P. M. (1999). Cut off criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Lyneham, H. L., Street, A. K. Abbott, M. J., & Rapee, R. M. (2008). Psychometric properties of the school anxiety scale-Teacher report (SAS-TR). *Journal of Anxiety Disorders*, 22, 292-300.
- Marsh, H. W., Hau, K.T., Artelt, C., Baumert, J., & Peschar, J. L. (2006). OECD's brief self-report measure of educational psychology's most useful affective constructs: Cross-cultural, psychometric comparisons across 25 countries. *International Journal of Testing*, 6(4), 311-360.

- Martínez-Monteagudo, M. C., Inglés, C. J., Trianes, M. V., & García-Fernández, J. M. (2011). Profiles of school anxiety: Differences in social climate and peer violence. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 9(3), 1023-1042.
- Martínez-Rodríguez, J. B. (2004). El miedo escolar de los/las alumnos/as y sus diferentes respuestas. *Investigación en la Escuela*, 54, 27-38.
- Mayer, D. P. (2008). *Overcoming school anxiety: how to help your child deal with separation, tests, homework, bullies, math phobia, and other worries*. New York, NY, USA: Amacom. Retrieved from <http://common.books24x7.com/libezproxy2.syr.edu/toc.aspx?bookid=23793>
- McDonald, A.S. (2001). The prevalence and effects of test anxiety in school children. *Educational Psychology*, 21(1), 89-101.
- Morris, L. W., Finkelstein, C. S., & Fisher, W. R. (1976). Components of school anxiety: Developmental trends and sex differences. *The Journal of Genetic Psychology*, 128(1), 49-57. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/1297168331?accountid=14214>
- Phillips, B.N. (1966). *The analysis of causes of anxiety among children in school*. Austin, Texas, USA: University of Texas.
- Ruckstuhl-Valenti, T. (n.d.). Anxiety and phobias “if your own mind is lying to you, you need another opinion”. Retrieved from 24 November 2014 http://www.therapistseattle.net/assets/pdfs/anxieties_phobias.pdf
- Schelkun, R. F., Dunn, J. A. (1967). Children’s attitudes toward school and their relationships with school anxiety, Study VIII. School Anxiety and the Facilitation of Performance. The University of Michigan: Midwest Research Center for Pupil Personnel Service.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine giriş: Temel ilkeler ve Lisrel uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tezbaşaran, A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Psikologlar Derneği Yayınları.
- Theory of Knowledge, A Theory of Knowledge Notebook Online erişim <https://edgeofmyknowledge.wordpress.com/2012/12/12/20-primary-and-secondary-emotions/>
- Thomas, S. P. (2010). A novel approach to decreasing bullying. *Issues in Mental Health Nursing*, 31(9), 551.
- Yılmaz, V., & Çelik H. E. (2009). *Lisrel ile yapısal eşitlik modellemesi-1: Temel kavramlar, uygulamalar, programlama*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

The Adaptation of School Anxiety Scale-Teacher Report: Validity and Reliability Study

Hakan SARIÇAM³ Kamerşah ÇETİNTAŞ⁴

Summary

INTRODUCTION

Even though, both anxiety in children and school anxiety are subtitle of general anxiety and both of them are related to children, they are different concepts (Dunn, Safford, Schelkun, Scott, & Shanks, 1967). In the past, anxiety in children or more specifically text anxiety has studied; however, "school anxiety" is a new concept in the literature and not has been studied well yet (Schelkun & Dunn, 1967). The definition of school anxiety is cognitive, psychophysiological and motor responses showed by an individual in school setting toward threatening or dangerous situation, which can be real or perceived (Martinez-Monteağudo, Ingles, Trianes & Fernandez, 2011). It is displayed by epidemiological studies that school anxiety is nearly common among the children and adolescents aged 3 to 14 and it has 18% influence on them (Martinez-Monteağudo, Ingles, Trianes, & Fernandez, 2011). The researches show that more than 6 million children in school age endure school anxiety and they are trying to manage the disturbing physical and mental symptoms (Mayer, 2008).

Three main reasons of school anxiety:

1. The problems that student brings school from home (general anxiety disorders, learning disabilities, family problems, etc.)
2. The problems related to schooling, Dunn's (1968) five area of school anxiety: Recitation anxiety, test anxiety, report card anxiety, achievement anxiety and failure anxiety (Morris, 1976).
3. The problems related to school climate (bullying, teasing, peer-pressure, not getting along with a teacher, witnessed to violence in school setting, etc.) (Mayer, 2008; Astor, Benbenishty, Zeira & Vinokur, 2002; Martínez-Rodríguez, 2004; Thomas, 2010)

In conclusion, school anxiety is as a state of intense misgiving, shaking, tension, fear, and worry arising from a real or perceived threat of impending danger in school setting (Mayer, 2008; Astor, Benbenishty, Zeira & Vinokur, 2002; Martínez-Rodríguez, 2004; Thomas, 2010).

The aim of this research is to adapt the School Anxiety Scale- Teacher Rapport (Lyneham, Street, Abbott, & Rapee, 2008) to Turkish and to examine its psychometric properties.

METHOD

Participants

Participants were total 178 primary school teachers 102 (57.30%) were female, 76 (42.70%) were male who formed an estimate of 356 primary school students in Turkey. Teachers' ages ranged from 25 to 44 years and the mean age of the participants was 33.72 years.

Instrument

School Anxiety Scale-Teacher Rapport (SAS-TR): Original form of School Anxiety Scale that was developed by Lyneham, Street, Abbott and Rapee (2008), it is a teacher-report

---

³ Asst.Prof.Dr. Dumlupınar University, Education Faculty, hakan.saricam@dpu.edu.tr

⁴ Res.Asst. Dumlupınar University, Education Faculty, kamersah.cetintas@dpu.edu.tr

measure of school anxiety levels scoring of the measure is based on a 4-points type scale regarding the frequency with which the behavior of interest is exhibited where 0=never, 1=sometimes, 2=often, and 3=always. Higher scores, therefore, indicate greater school anxiety (range=0-48). Results of exploratory factor analysis indicated that the model consists of two factors (general anxiety and social anxiety) and 16 items. Factor loadings ranged from .55 to .93. for general anxiety and .67 to .81 for social anxiety. Cronbach alpha internal consistency coefficients of the scale were .93 for whole scale, .92 for general anxiety and .90 for social anxiety and test-retest reliability coefficient was .78 for whole scale, .73 for general anxiety and .81 for social anxiety

Procedure

Primarily the School Anxiety Scale -Teacher Report was translated into Turkish by two academicians. Before validity and reliability studies, to examine the language equivalency of the scale the correlations between Turkish and English forms were calculated. In this study confirmatory factor analysis (CFA) was executed to confirm the original scale's structure in Turkish culture. As reliability analysis Spearman-brown formula split-half reliability and internal consistency coefficients, the item-total correlations were examined. Data was analyzed via computer analysis program.

RESULTS

There is a significant correlation between the original and Turkish version of the scale in the equivalency was .74 level ($p = .00$). Results confirmatory factor analyses demonstrated that 16 items yielded two factor as original form and that the two-dimensional model was well fit ($\chi^2/df=1.72$, RMSEA= .044, CFI= .94, GFI= .93, RFI= .95, AGFI= .93, SRMR= .046). Cronbach alpha internal consistency coefficient was found as .93 for whole scale, .87 for sub-dimension of general anxiety, .93 for sub-dimension of social anxiety. Spearman-brown formula split-half reliability coefficient was .88 for whole scale. Corrected item-total correlations ranged from .49 to .78.

DISCUSSION AND RECOMMENDATION

As a result, it is possible to say that the School Anxiety Scale-Teacher Report is a valid and reliable measurement tool to be used for the purpose of measuring school anxiety levels of primary school students. The scale can be used in researches into school counseling and in the process of psychological counseling. The present research was carried out on the basis of data from primary school teachers. It would be possible analyze the psychometric characteristics and the factor structure of the scale using in different samples in further studies. Moreover, it can be used as efficient instruments in order to assess educational stress, parents' attitudes for children and children school performance.